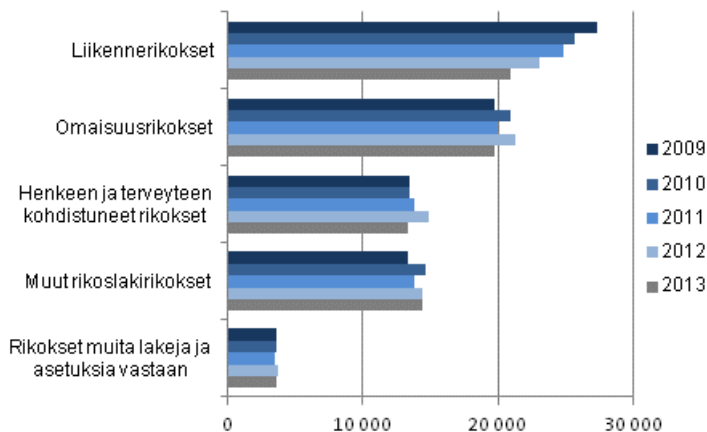

Syyttäjän ratkaisut 2013

Syyttäjä ratkaisi 72 000 asiaa vuonna 2013

Vuonna 2013 syyttäjä ratkaisi Tilastokeskuksen mukaan 72 000 rikosoikeudellista asiaa, mikä on 7 prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin. Syyteratkaisuun syyttäjä päätyi 55 100 asiassa eli 77 prosentissa ratkaisuista. Syytteiden määrä laski 8 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Vastaajien lukumäärä syyteratkaisuissa oli 73 700. Syyttäjällä päättyneitä juttuja oli 16 800, joista suurin osa oli syyttämättä jättämissä.

Syyttäjän ratkaisemat asiat rikoksittain 2009–2013

Kaikista syyttäjän ratkaisemista asioista oli liikenne rikoksia 29 prosenttia, omaisuus rikoksia 27 prosenttia sekä henkeen ja terveyteen kohdistuneita rikoksia 19 prosenttia. Liikenne rikoksista erityisesti rattijuopumusten ja törkeiden rattijuopumusten määrä on laskenut tasaisesti viime vuosina. Yllä olevassa kuviossa muihin rikoslakirikoksiin sisältyvät seksuaalirikokset, rikokset oikeudenkäyttöä, viranomaisia ja yleistä järjestystä vastaan sekä muut rikoslakia vastaan tehdyt rikokset. Vuonna 2013 vähenivät kaikkien muiden rikosryhmien paitsi seksuaalirikosten asiamäärät.

Rikosryhmien sisällä voi olla suuriakin vaihteluja, vaikka ryhmän asiamäärät näyttäisivät pysyneen samana tai pienentyneen. Esimerkiksi syyttäjällä ratkaistujen omaisuus rikosten määrä on pysynyt viime vuodet suhteellisesti melko tasaisena, vaikka varkauudet ovat vähentyneet ja näpistyksen lisääntyneet. Pahoinpitely rikokset ovat yleisimpiä syyttäjän käsittelemiä asioita. Niiden määrät ovat myös pysyneet melko tasaisina viime vuosina. Vuosina 2011 ja 2012 lisääntyivät lievät pahoinpitely rikokset, mikä johtui

pääosin vuoden 2011 lainsäädäntömuutoksesta. Vuonna 2013 lievät pahoinpitelyrikokset kääntyivät laskuun.

Syyttämättäjättämispäätöksiä tehtiin henkilötasolla 22 000, mikä on yli neljä prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin. Näytön riittämättömyys oli syynä syyttämättä jättämiseen 65 prosentissa kaikista tapauksista. Syyttäjä voi lakiin perustuvan harkintavaltansa nojalla tehdä seuraamusluontoisen syyttämättäjättämispäätöksen, vaikka olisi riittävä näyttö syytteen ajamiseksi. Vuonna 2013 tehtiin seuraamusluontoisia syyttämättäjättämispäätöksiä 5 740, mikä on 461 vähemmän kuin edellisellä vuotena.

Syyttämättä jätetyt henkilöt syyttämättäjättämisperusteittain 2012–2013

Syyttämättäjättämisperuste	Vuosi	
	2013	2012
Syyttämättä jätetyt yhteensä	21 981	23 005
– josta naisia	4 817	5 090
Ei rikos	381	398
Ei näyttöä	14 188	14 742
Syyteoikeus vanhentunut	512	495
Ei syyteoikeutta	1 160	1 169
Vähäisyysperuste	1 921	2 048
Nuoruusperuste	375	425
Kohtuusperuste	2 443	2 782
Yhtymisperuste	817	789
Tieliikennelain 104 pykälä 1 momentti	18	29
Muu lainkohta	166	128

Syyttäjän käsittelemistä asioista 68 prosenttia ratkaistiin alle kahdessa kuukaudessa. Yli puoli vuotta käsittely kesti 10 prosentissa kaikista asioista. Keskimääräinen käsittelyaika syyttäjän ratkaisemissa asioissa oli 2,2 kuukautta.

Rikoksen tekopäivästä syyttäjän ratkaisuun kului keskimäärin 8,5 kuukautta. Keskimääräinen aika vaihtelee suuresti eri rikostyyppien välillä. Pisimmän ajan rikoksen tekopäivästä syyttäjän ratkaisuun veivät monet omaisuusrikokset, kuten kirjanpitorikos (51,3 kk), velallisen epärehellisyys tai petos (50,5 kk), törkeä veropetos (46,4 kk), törkeä kavallus (32,7 kk) ja törkeä petos (32,6 kk). Myös lapsiin kohdistuneiden seksuaalirikosten ratkaisut veivät pitkään, keskimäärin 30,5 kuukautta. Nopeimmin ratkaisun saivat liikennerikokset (2,7 kk) ja erityisesti rattijuopumusasiat (1,9 kk). Henkirikosten kohdalla ajat ovat myös lyhyitä. Murhat etenivät tekopäivästä syyttäjän ratkaisuun keskimäärin 4,5 kuukaudessa, tapot 5,4 kuukaudessa sekä murhien ja tappojen yritykset keskimäärin 4,2 kuukaudessa.

Tilastokeskus on julkaissut syyttäjä-tilastoa vuodesta 1979 lähtien. Tilasto sisältää kaksi osakokonaisuutta, syyttäjällä päättyneiden juttujen tilaston ja tilaston syyttämättä jätetyistä. Päättyneissä jutuissa tilastoitava yksikkö on juttu, syyttämättä jätettyjen tilastoissa se on syyttämättä jätetty henkilö. Tilastossa on myös juttujen keskimääräiset käsittelyajat rikoksen tapahtuma-ajankohdasta aina syyttäjän antamaan päätökseen. Syyttäjän ratkaisut -tilasto ei sisällä tietoja syyttäjän vahvistamista rangaistusmääräyksistä.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Syyttäjän ratkaisemat asiat 2001–2013.....	4
Liitetaulukko 2. Syyttäjällä ratkaistut jutut, syytteet ja syyttäjällä päättyneet jutut syyttäjävirstoittain 2013.....	4
Laatuseloste: Syyttäjän ratkaisut.....	5

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Syyttäjän ratkaisemat asiat 2001–2013

Vuosi	Yhteensä	Syyttäjällä päättyneet jutut		Syyte	
		lkm	%	lkm	%
2001	71 956	22 687	32	49 269	68
2002	80 374	21 418	27	58 956	73
2003	81 036	19 256	24	61 780	76
2004	87 239	20 169	23	67 070	77
2005	85 052	20 444	24	64 608	76
2006	83 046	20 733	25	62 313	75
2007	78 443	18 562	24	59 881	76
2008	80 995	18 175	22	62 820	78
2009	77 402	17 081	22	60 321	78
2010	78 294	17 172	22	61 122	78
2011	75 936	16 696	22	59 240	78
2012	77 278	17 178	22	60 100	78
2013	71 970	16 825	23	55 145	77

Liitetaulukko 2. Syyttäjällä ratkaistut jutut, syytteet ja syyttäjällä päättyneet jutut syyttäjävirstoittain 2013

Alue	Syyttäjällä ratkaistut jutut yhteensä	Syytteet		Syyttäjällä päättyneet jutut		Aika tekopäivästä syyttäjän päätöspäivään keskimäärin, kk.	Aika syyttäjälle saapumisapäivästä syyttäjän päätöspäivään keskimäärin, kk.
		Yhteensä	Vastaajien lukumäärä	Yhteensä	Vastaajien lukumäärä		
Koko maa	71 970	55 145	73 672	16 825	23 008	8,5	2,2
Valtakunnansyyttäjävirsto	1 003	13	18	990	1 438	14,9	2,6
Paikalliset syyttäjävirstot	70 967	55 132	73 654	15 835	21 570	8,4	2,2
Helsinki	9 885	7 935	10 672	1 950	2 603	10,1	2,7
Länsi-Uusimaa	4 453	3 254	4 319	1 199	1 627	9,3	2,6
Itä-Uusimaa	5 168	3 498	4 647	1 670	2 037	8,3	2,0
Kanta-Häme	4 310	3 350	4 348	960	1 327	7,7	2,1
Salpausselkä	6 390	5 160	6 558	1 230	1 660	6,6	1,5
Länsi-Suomi	9 010	6 832	8 950	2 178	3 018	8,2	1,8
Pirkanmaa	7 150	5 867	7 840	1 283	1 824	6,9	1,4
Pohjanmaa	4 492	3 627	4 945	865	1 197	10,0	2,9
Keski-Suomi	3 409	2 715	3 758	694	998	8,9	2,5
Itä-Suomi	7 557	5 890	7 986	1 667	2 314	7,1	1,7
Oulu	6 023	4 534	6 348	1 489	2 075	9,7	3,1
Lappi	2 659	2 102	2 795	557	753	9,2	2,7
Ahvenanmaa	461	368	488	93	137	10,5	2,8

Laatuseloste: Syyttäjän ratkaisut

1. Tilastotietojen relevanssi

Syyttäjän ratkaisut -tilasto keskittyy kuvaamaan syyttäjän toimintaa alueellisesti ja rikoksittain. Tilasto sisältää tietoja syyttäjällä päätyneitten juttujen ja syyttämättä jätettyjen määrästä sekä ratkaisuun kuluneesta ajasta.

Rikosprosessi voidaan jakaa esitutkintaan, syyteharkintaan, oikeudenkäyntiin ja täytäntöönpanoon. Syyteharkinnassa ratkaistaan poliisin suorittaman esitutkinnan perusteella, onko aihetta nostaa epäiltynä olevaa henkilöä vastaan syyte. Syyttäjän on arvioitava, täyttääkö tutkittava teko jonkin rikoksen tunnusmerkistön, onko näyttö riittävä syytteen nostamiseksi sekä lopuksi, soveltuuko tapaukseen jokin toimenpiteestä luopumisen mahdollistava säännös. Syyttäjän on nostettava syyte, jos on olemassa todennäköisiä syitä rikoksesta epäillyn syyllisyyden tueksi. Syytteen nostamisen vaihtoehtoja ovat tietyin laissa säädettyin edellytyksin rangaistusmääräyksen antaminen tai syyttämättä jättäminen.

Syyttäjätilastot sisältävät kaksi osaa, tilaston syyttäjän käsittelemistä jutuista ja tilaston syyttämättä jätetyistä. Edellisessä tilastossa ovat syyttäjällä päätyneet jutut sekä syyttäjävirstoittain että rikoksittain. Jälkimmäisessä tilastossa on esitetty seuraamusluontoisesti syyttämättä jätetyt ja muun syyn takia syyttämättä jätetyt.

Seuraamusluontoinen syyttämättä jättäminen tarkoittaa syyttäjän jossakin tapauksessa sen erityispiirteiden vuoksi jonkin lainsäädännön nojalla tekemää päätöstä jättää syyte ajamatta, vaikka on riittävä näyttö syytteen ajamiseksi. Päätös jättää syyte seuraamusluontoisesti ajamatta sisältää samalla toteamuksen henkilön syyllistymisestä rikolliseen tekoon.

Syyttäjällä päätyneissä jutuissa on tilastoyksikkönä juttu. Koko jutun katsotaan päätyneen syytteeseen, jos siinä yksikin rikos on päättynyt syytteeseen.

Syyttämättä jätettyjen tilastossa tilastoyksikkönä on vuodesta 2001 lähtien syyttämättä jätetty henkilö, kun se aikaisempina vuosina on ollut syyttämättäjättämispäätös. Tilastossa ovat henkilöt, joilla on jutussa pelkästään rikoksia, joista on tehty syyttämättäjättämispäätös. Rikokseksi otetaan syyttämättä jätetyn päärikos.

Asialuokitukseksi syyttäjän toimintaa kuvaavissa tilastoissa käytetään [kolminumeroista rikosnimikkeistöä](#). Tilaston aihealueella ei ole käytössä kansainvälisiä standardeja.

Tilastokeskuksen tehtävänä on laatia yhteiskuntaoloja koskevia tilastoja (Laki tilastokeskuksesta 24.1.1992/48). Näihin kuuluvat myös oikeustilastot. Tilastokeskuksen työjärjestys määrittää Väestö- ja elinolotilastot oikeudellisia oloja kuvaavien tilastojen tekijäksi (Tilastokeskuksen työjärjestys, TK-00-1497-12).

Tietoja käytetään syyttäjän toimintaa kuvaavan tilaston laadintaan. Tilasto on osa tuomioistuinten toimintaa ja oikeusoloja kuvaavia tilastoja Suomessa. Pääasiallisia käyttäjiä ovat oikeushallinto, media ja tutkijat.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilasto perustuu kokonaisaineistoon. Tilaston perusaineisto on saatu oikeushallinnon ylläpitämästä syyttäjien ja alioikeuksien rikosasioiden asianhallintajärjestelmästä, josta käytetään lyhennettä Sakari.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilastossa ovat kaikki vuoden aikana syyttäjillä vireillä olleet rikosasiat, jotka on kirjattu Sakariin.

Aineistolle tehdään tilastokeskuksessa tarkastus- ja loogisuusajoja ja tarvittaessa tiedonantajalle lisäkyselyjä. Aineistoa aina myös verrataan aiempiin vastaaviin tilastoihin, valtakunnansyyttäjävirston lukuihin ja muihin tietolähteisiin. Mahdolliset havaitut virheet ja puutteet korjataan lopulliseen tilastoaineistoon.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilasto tuotetaan vuosittain. Tilastovuotena on kalenterivuosi. Perusaineisto poimitaan tilastovuotta seuraavan vuoden tammikuun loppupuolella ja tiedot julkaistaan saman kevään aikana. Julkaistut tiedot ovat lopullisia. Tilastokeskuksen julkistamiskalenterin verkko-osoite <http://tilastokeskus.fi/ajk/julkistamiskalenteri/index.html>.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tietoja syyttäjän ratkaisemista rikosasioista on saatavissa [tilaston kotisivulta](#) Tilastokeskuksen verkkosivuilta, maksuttomasta [StatFin-tietopalvelusta](#) sekä vuoteen 2009 asti ilmestyneestä Oikeustilastollisesta vuosikirjasta. Tarkempia tietoja voi kysellä myös suoraan tilastokeskuksen oikeustilastoista.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tilastojen vertailtavuuteen vaikuttavat lainmuutokset sekä Sakari-järjestelmän käyttöönotto vaiheittain. Vuoteen 1999 asti tiedot syyttäjän toiminnasta saatiin rikosdiarista ja vuosina 2000 - 2003 Sakarista sekä RD2000 diaarista. RD2000 diaarista ei saatu kaikkia samoja tietoja kuin Sakarista, joten tiedot ovat osittain puutteellisia niiden juttujen osalta, jotka olivat vanhassa rikosdiarissa. Vuodesta 2004 lähtien tilastot on tehty vain Sakariin kirjatuihin jutuista.

Laki syyttäjälaitoksesta (439/2011) tuli voimaan 1.1.2012. Lakiin on koottu aiemmin useaan eri lakiin sisältyneet syyttäjän toimintaa sekä syyttäjälaitosta ja sen hallintoa koskevat säännökset. Laki kumosi yleisistä syyttäjistä annetun lain (199/1997), kihlakunnansyyttäjistä annetun lain (195/1996) ja Ahvenanmaan maakunnan maakunnansyyttäjänvirastosta annetun lain (872/1977).

Uuden lain myötä paikallistason syyttäjien toimivalta syyttäjentehtävissä laajeni kunkin syyttäjänviraston alueelta koko maahan. Aiemmin tähän valtuuteen tarvittiin lupa valtakunnansyyttäjältä.

Syyttäjätöiminnassa ennen vuotta 2012 tapahtuneita muutoksia:

Yleiset rikosoikeudelliset toimenpiteistä luopumista koskevat säännökset uudistuivat 1.1.1991 voimaan tulleella rikoslain voimaannemismisestä annetun asetuksen (RVA) muuttamisella. Rikosprosessiuudistuksen yhteydessä syytteestä luopumista koskevat säännökset siirrettiin rikoslain voimaannemismisestä lakiin oikeudenkäynnistä rikosasioissa (ROL), joka tuli voimaan 1.10.1997. Vuonna 1991 voimaan tulleen lain säännöksiä sovelletaan kuitenkin lähes samanlaisena rikosprosessiuudistuksen jälkeenkin.

Paikallissyyttäjien organisaatio uudistettiin 1.12.1996 lukien. Kaupunginviskaalinvirastojen ja nimismiespiirien tilalle muodostettiin 90 kihlakuntaa. Samasta ajankohdasta lähtien syyttäjätöimi siirrettiin oikeusministeriön hallinnonalalle. Paikallisena syyttäjänviranomaisena oli kihlakunnansyyttäjä. Kihlakunnansyyttäjä toimi syyttäjänvirastossa tai kihlakunnanviraston syyttäjäosastossa. Kihlakunnansyyttäjän toimialueena oli yleensä yksi kihlakunta, mutta tehtäviä voitiin hoitaa myös eri kihlakuntien yhteistoiminnassa sekä toisen kihlakunnan alueella. Organisaatiomuutos ei koskenut Ahvenanmaan maakunnansyyttäjänvirastoa.

Ylempien syyttäjien organisaatiota muutettiin 1.12.1997 voimaan tulleilla laeilla. Syyttäjälaitos yhdistettiin valtakunnansyyttäjänviraston alaisuuteen. Ylimmän syyttäjän tehtävät siirrettiin oikeuskanslerilta valtakunnansyyttäjälle. Aikaisemmin väliportaan syyttäjinä toimineiden lääninsyyttäjien tehtävät siirrettiin valtakunnansyyttäjänviraston valtiosyyttäjille.

Huhtikuun alussa 2007 syyttäjänvirastojen määrä väheni viiteentoista ja ne muodostettiin aikaisempien yhteistoiminta-alueiden pohjalta.

Vuoden 2011 alussa muodostettiin Salpausselän syyttäjänvirasto entisistä Kaakkois-Suomen ja Päijät-Hämeen syyttäjänvirastoista sekä Länsi-Suomen syyttäjänvirasto entisistä Varsinais-Suomen ja Satakunnan syyttäjänvirastoista.

Aikasarjat:

Tilastossa vuodet 2006–2013 esitetään vuoden 2007 huhtikuussa voimaan tulleen syyttäjäpiiriä mukaisesti. PX-Web StatFin -palvelussa on lisäksi vuodet 2002–2006 aikaisempien syyttäjävirstojen mukaisesti tehtyinä.

Syyttämättä jätettyjen osalta tilastointi on muuttunut vuonna 2008 siten, että tilastoon otetaan kokonaan syyttämättä jätetyn henkilön päärikos, kun se aikaisemmin oli jutun päärikos. Rikoksittain tilasto eroaa jonkun verran aikaisempien vuosien tilastoista ja sen vuoksi vuodesta 2008 on aloitettu uusi aikasarja. Syyttämättä jätettyjen lukumääriin ja syyttämättä jättämisperusteiden määriin muutos ei vaikuta.

Valtakunnansyyttäjänvirasto tuottaa vuosikertomuksissaan tilastoja syyttäjälaitoksen toiminnasta. Näiden julkaisujen tilastot eivät ole täysin yhtenäisiä Tilastokeskuksen Syyttäjän ratkaisut -tilaston kanssa. Erot tilastojen välillä johtuvat lähinnä siitä, että vuosikertomusten luvut sisältävät esitutkintalain rajoittamisasioita (ETL), jotka puolestaan eivät sisälly Tilastokeskuksen tilastoon.

7. Yhtenäisyys

Tiedot syyttäjän antamista rangaistusmääräyksistä eivät sisälly tilastokeskuksen PX-Web StatFin-tietokantapalvelun taulukoihin. Rangaistusmääräystietoja voi tiedustella tilastokeskuksen oikeustilastoista.

Tilastossa käytetyt asia- ja alueluokitukset löytyvät Tilastokeskuksen PX-Web StatFin-tietokannasta. Kolminumeroinen rikosnimikkeistö on myös Tilastokeskuksen luokitus-palvelussa suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi osoitteessa: http://tilastokeskus.fi/tk/tt/luokitukset/index_muut.html.

Lisätietoja

Heli Hiltunen 09 1734 3314

Vastaava tilastojohtaja:

Riitta Harala

oikeus@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Oikeustilastot, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

*Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 09 1734 2220
www.tilastokeskus.fi*

*Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi*

*ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-2294 (pdf)*